

9. klass		õppeaine: KEEMIA	
ÕPPESISU		ÕPITULEMUSED	
1. Riik ja majandus		<ol style="list-style-type: none">1. Tunneb ühiskonna põhivaldkondi ning nende omavahelist seost.2. Oskab kaitsta seaduslike vahenditega end õiguseid ja huve.3. Teab, kuidas toimib majandus.4. Oskab koostada eelarvet.	
2. Turumajandus, ettevõtlus		<ul style="list-style-type: none">• Teab ja oskab kasutada mõisteid: turumajandus, turg, nõudmine, ettevõtte, ettevõtja, ettevõtlikkus, ressursid, kasum ja konkurents.• Oskab iseloomustada tänapäeva turumajandust.• Teab ettevõtluse vorme: AS, FIE, OÜ JA MTÜ.• Mõistab ettevõtlust elatise teenimise ja eneseteostuse võimalusena.• Teab ettevõtja kohustusi, riske ja vastutust.• Äriidee ja äriplaan. Ettevõtte ressursid. Algkapital, investeerimine. Konkurendid ja partnerid.• Õpilasfirma ja minifirma.	

	<ul style="list-style-type: none"> • Äriidee ja äriplaan. Ettevõtte ressursid. Algkapital, investeerimine. Konkurendid ja partnerid.
<p>3. Tootmine, turundus, tööjõud, tarbimine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Teab ja oskab kasutada mõisteid: tööjõud, kapital, tootlikkus, eraomand, pakkumine, tulu, kulu, maksud, kahjum, tootmiskulud, müügitulu ja käive. • Teab, et ressursside nappuse tõttu pole võimalik saada kõiki kaupu ja teenuseid. • Oskab selgitata, mis vahe on tootel ja teenusel. • Teab tarbija õigusi ja kohustust. Tarbija vajadused ja tootmise eesmärgid: Mida? Kuidas? Kellele? Toode ja teenus. Tarbijakaebuste lahendamine. • Mõistab nõudluse ja pakkumise mõju hinna kujunemisele turul. Tootlikkus, kvaliteet ja omahind. • Reklaam, selle levitamine (ajakirjanduses, sotsiaalmeedias, välireklaamis, raadios) ja mõju. Teab reklaamiseadusest tulenevaid piiranguid reklaamile. Rakendab lihtsamaid müügivõtteid ja reklaamib oma tooteid või teenuseid minifirmas. •
<p>4. Juhtimine, meeskonnatöö ja ärieetika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Teab tulemusliku meeskonnatöö kavandamise põhimõtteid.

	<ul style="list-style-type: none"> • Teab, mida tähendab vastutustundlik ettevõtlus. • Oskab hinnata äriotsuste eetilisust ning kirjeldab nende mõju ühiskonnale ja looduskeskkonnale. •
<p>5. Raha, pangandus ja maksud</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Teab, milline on Eesti maksusüsteem. • Oskab arvutada töötaja palka ja ettevõtte palgakulusid. • Oskab koostada kassapõhist raamatupidamist ja lihtsat kasumiaruannet. • Oskab vormistada elulookirjeldust ja töökohataotlust. • Oskab eristada bruto- ja netosissetulekut. • Teab ja oskab kasutada mõisteid: vaesus, hoius, deposiit, internetipank, sotsiaalne turvalisus, palk, tulumaks, sotsiaalmaks, töötuskindlustusmaks ja pensionikindlustusmaks.